

Nova oferta educativa al Museu del Ferrocarril i noves visites adreçades a Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius

A l'edició anterior dels Quaderns, us informàvem que el museu havia introduït una nova proposta de visites guiades per a escolars de tots els nivells, basades en tres itineraris diferents: la col·lecció de locomotores de vapor, les instal·lacions i edificis del museu i les energies del ferrocarril i altres elements essencials. En aquest número podem afirmar que l'experiència de canvi ha estat rotundament positiva. L'important i extens patrimoni amb què compta el museu permet abastir un ampli ventall de continguts amb referència al món ferroviari des de qualsevol de les seves vessants: la infraestructura, els vehicles, la història, la producció i explotació ferroviària, la fabricació, l'evolució tecnològica, etcètera, sense perdre de vista la influència d'aquest mitjà de transport i la seva presència en molts aspectes de la societat moderna.

De cara al curs 2009-2010, es farà la revisió anual i millora de l'oferta de visites, tallers i la resta d'activitats adreçades a les escoles, i a més hi ha previstos varis projectes i propostes especialment dirigides als nivells d'educació secundària, educació secundària postobligatòria i cicles formatius. El museu ha establert convenis de col·laboració amb dues entitats properes i molt arrelades a la ciutat i a l'ensenyament, per tal de complementar de manera pràctica algunes d'aquestes propostes.

D'una banda, amb l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú es treballa en comú per a la conceptualització i posada en marxa d'una visita conjunta que tingui com a eix central els motors elèctrics. El ferrocarril, des de les primeres dècades del segle XX, sense deixar d'evolucionar quant a l'ús del vapor, comença a adaptar

el seu funcionament a una nova font energètica, l'electricitat: el seu aprofitament és molt més alt, més barat i més net. Avui en dia, la majoria de vehicles i línies ferroviàries es construeixen arreu del món conforme a aquest tipus d'energia, que ha demostrat ser molt més sostenible.

El fet que l'Escola Politècnica compti amb unes magnífiques i punteres instal·lacions a Vilanova, al costat del museu, afavoreix la realització d'una part de la visita als seus laboratoris. Allà, un cop visitat el museu on hauran gaudit d'algunes de les primeres locomotores elèctriques del nostre país, els alumnes podran treballar directament amb maquetes, parts i altres components de motors elèctrics similars als de les màquines originals. Igualment, podran veure com es porta a terme el pas de corrent continu a alterna i viceversa, necessari per a l'operativitat entre el vehicle ferroviari a través del pantògraf i la xarxa, a la qual retorna una bona part de l'energia un cop utilitzada.

L'altre equipament amb el qual es treballa en comú per millorar l'oferta escolar és el taller ferroviari de Renfe Integria, on es realitzen les revisions i reparacions dels trens de la xarxa de Renfe Rodalies, el TCR (Taller Central de Reparacions). En aquest cas, la visita permetrà conèixer, de primera mà, l'evolució de la producció i manteniment dels vehicles ferroviaris, tant què es feia a les darreries del segle XIX i el segle XX com què es fa actualment en ple segle XXI. El TCR de Vilanova és una de les poques instal·lacions d'aquest tipus que existeixen a tot l'Estat. Si la rotonda del museu durant la seva època activa era el dipòsit de manteniment de les locomotores de vapor, en aquest modern equipament de Renfe a Vilanova es realitza el que es coneix com a posada a zero o procés de revisió total dels trens de Rodali-

es. Durant el temps que dura el procediment, cada vehicle es desmunta sencer, d'una banda bugies i de l'altra la caixa de passatgers i la resta de components de secció elèctrica, de manera que es revisa una a una cada peça que forma el tren. Els alumnes que realitzin aquesta visita, dividiran el seu temps entre les instal·lacions del museu i un recorregut guiat per les diverses naus del taller on es porta a terme el procés de revisió.

Qualsevol de les dues noves opcions milloren substancialment les propostes que fins ara el museu oferia a aquests nivells escolars. El fet d'afegir el complement d'una part més teòrica i pràctica vinculada a les possibles sortides d'estudi i treball posterior dels alumnes, és un pas positiu envers les competències bàsiques de desenvolupament de cada estudiant i els ajuda a clarificar les seves preferències de cara a un possible futur acadèmic i professional.

La presència a la ciutat d'un gran conjunt d'instal·lacions ferroviàries (una estació de primer ordre, un Taller Central de Reparacions, el dipòsit de locomotores de vapor on s'ubica el museu, etc.), juntament amb la fructífera relació establerta amb l'Escola Politècnica Superior d'Enginyeria, converteixen Vilanova i la Geltrú en un centre de comunicació científico-ferroviària.

Ana Grande Jiménez

Coordinadora de Comunicació i Didàctica